

800 LAT ZAKONU DOMINIKANÓW

Zakon dominikanów został założony przez Św. Dominika Guzmana i zatwierdzony przez Papieża Honoriusza III w 1216 roku jako Zakon Braci Kaznodziejów.

Św. Dominik

Najważniejszym zadaniem dominikanów jest zgłębianie prawd wiary przez nieustanne studium i modlitwę oraz przekazywanie ich słowem i własnym życiem. Wkład Zakonu w rozwój Kościoła widać z jednej strony w genialnym dziele myśli Św. Tomasza z Akwinu, a z drugiej strony – w modlitwie różańcowej.

Św. Tomasz z Akwinu

Początki zakonu dominikanów wiążą się z langwedocką misją nawrócenia katarów. Do legatów i misjonarzy cysterskich przyłączyli się w 1206 dwaj kapłani z Kastylii: biskup Osmy Diego z Acebes i podpreztor jego kapituły św. Dominik Guzman. Obrona przez nich metoda różniła się od cysterskiej programowym eksponowaniem ubóstwa misjonarzy, którzy zebrząc uprawiali wędrowne kaznodziejstwo na wzór apostołski. Obok apostołskich wędrówek od domu do domu nowi misjonarze, mający odpowiednie przygotowanie teologiczne i oratorskie, organizowali uczone dysputy z katarami i waldensami, starając się przy pomocy argumentów wykazać fałsz ich nauki. Papież Innocenty III w pełni zaakceptował ich metody. Do św. Dominika przyłączali się kandydaci na kaznodziejów. Rozszerzał się zakres działalności: nie ograniczali się już do nawracania katarów, ale podjęli ewangelizację wśród miejscowej ludności. Powierzenie zadań kaznodziejskich przez biskupa Tuluzy nadało grupie charakter instytucjonalny i powiększyło jej wiarygodność. Powstała silna, dynamiczna wspólnota, która znacznie szybciej niż „ubodzy z Asyżu” została przekształcona w oficjalny zakon. Wstępną aprobatę papieską otrzymali podczas czwartego soboru laterańskiego, w którym Św. Dominik uczestniczył osobiście. 22 grudnia 1216 roku papież Honoriusz III wydał bullę zatwierdzającą nowy zakon w Kościele. Dominikanie zapisali w swych pierwotnych konstytucjach, że od początku zostali powołani jako zakon ustanowiony „szczególnie dla przepowiadania i zbawiania dusz” („*specialiter ob praedicationem et animarum salutem ab initio noscitur institutus fuisse*”).

Według Konstytucji głównym zadaniem Zakonu jest głoszenie Ewangelii "wszędzie, wszystkim i na wszystkie sposoby". Charakterystycznym rysem dominikanów jest duży nacisk kładziony na studium teologii i filozofii. Poznawanie wiary, treści Objawienia jest u dominikanów nierozłącznie związane z kontemplacją czyli osobistym spotkaniem, osobistą relacją z Bogiem. Z relacji czerpią duchową moc swojego nauczania, zgodnie z zasadą *contemplare et contemplata aliis tradere* (kontemplować i dzielić się owocami kontemplacji z innymi). Podobnie jak u Franciszkanów podstawą służenia Bogu było i jest ubóstwo. Ubóstwo dominikańskie jest wyraźnie związane z apostołskimi celami zakonu. Konstytucja zakonu mówi, że jeśli zakonnicy pragną naśladować Apostołów, muszą żyć podobnie jak oni. Każdy z braci przed złożeniem profesji pozbywał się tego, co posiadał i tego, co mógłby otrzymać z dziedzictwa lub darowizny; od tego momentu wszystko, co miał, należało do całego zakonu. Celem ubóstwa było naśladowanie Chrystusa, który także nic nie posiadał. Sądzono, iż pozbycie się wszelkich dóbr materialnych pozwoli lepiej słyszeć głos Pana.

Obok św. Jacka najbardziej znaczącym polskim dominikaninem był bł. Czesław Odrowąż, założyciel klasztorów dominikanów w Pradze i we Wrocławiu. W okresie międzywojennym w Polsce znany był o. Jacek Woroniecki OP, autor m.in. "Katolickiej Etyki Wychowawczej" i "Pełni modlitwy". Wśród biblistów i archeologów znany był o. Atanazy Urban Fic. Bł. o. Michał Czartoryski OP, który zginął śmiercią męczeńską w Powstaniu Warszawskim; Wybitną postacią był również o. Józef Maria Bocheński, filozof i krytyk komunizmu, o. Feliks Bednarski profesor KUL. W okresie PRL znanym dominikaninem był o. Honoriusz Kowalczyk, poznański duszpasterz akademicki, który zginął w niewyjaśnionych okolicznościach w czasie stanu wojennego. W latach 1970-83 rektorem KUL-u był o. Mieczysław Albert Krąpiec, profesor filozofii, tomista. 11 marca 2010 roku w Krakowie zmarł o. Joachim Badeni, ceniony duszpasterz środowisk akademickich, natomiast 21 grudnia 2015 odszedł o. Jan Góra, *spiritus movens* spotkań młodzieży na Lednicy.

OPRACOWANIE WŁASNE: RYSZARD JAŚKOWSKI